

Wiktor Hahn

List Antoniego Päumanna do Józefa Korzeniowskiego

Pamiętnik Literacki : czasopismo kwartalne poświęcone historii i krytyce literatury polskiej 15/1/4, 104-106

1917

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(SCENA DRUGA).

(Wieśniak). Chwała Ci, Safo, chwała!
 (Euch.). Jakże? — są schwytni?
 (Wieśniak). Tak jest.
 (Rhamn.). Gdzie?
 (Euch.). Jak?
 (Wieśniak). Przed nami już daleko byli,
 On umie wiosłem robić, iużeśmy zwątpili
 By ich można dosięgnąć. Ale chwila mała
 Łódka na pełnem morzu nam się widzieć dała.
 Spieszymy, otoczonym każem wracać razem,
 On nie chce — iedną ręką zagraża żelazem,
 Drugą trzymał Melittę.. Rozkażesz co Pani? —
 Tak gdy się do zbroynego zbliżamy zebrani.
 Aż ieden pocisk wiosła co na niego mierzył,
 Chybiony, w skronie małą Melittę uderzył.
 Gdy skrwawiona na iego rzuciła się łono,
 Wzięto ich i iuż oto na brzeg wysadzono.
 Otóż idą, Melitta słaba ledwo idzie...
 (Safo). Ha, nie tu!
 (Rhamnes). Gdzie iść mają — iuż idą.
 (Sapho). O wstydzie,
 Któż mię skryje przed niemi? Wspieraj mię Bogini!

(SCENA TRZECIA).

(Faon). Biada temu, kto ku niej ieden krok uczyni.
 Drżycie, chociaż bezbronny podołam się bronić,
 Melitto, ty łzy iedney nie możesz uronić,
 Dopóki ia oddycham — — — — —

L I S T

Antoniego Päumanna do Józefa Korzeniowskiego¹⁾.

W III. roczniku Pamiętnika literackiego (1904, str. 120 — 123) ogłosiłem list Józefa Korzeniowskiego z 9. sierpnia 1837 r. do Antoniego Päumanna, komisarza i cenzora policji lwowskiej, nie znając jednak listu Päumanna, który wywołał odpowiedź poety. Dopiero później

¹⁾ Za pozwolenie ogłoszenia listu składam p. dr. J. Korzeniowskiemu uprzejme podziękowanie.

dowiedziałem się, że list Päumanna znajduje się w zbiorach Dra Józefa Korzeniowskiego w Krakowie. Jako uzupełnienie listu poety ogłaszam poniżej list Päumanna:

Hochwohlgeborener Herr!

Das Drama *Piąty akt* hat hier ausserordentlich gefallen und ich ersuchte Herrn Bensa um die Bewilligung es ins Deutsche übertragen lassen zu dürfen.

Wiewohl Hrr Bensa so gütig war meinem Ersuchen zu willfahren, so erübrigte mir als Beamten und Censor des Theaters keine Zeit alles selbst zu übersetzen und ich wandte mich deshalb an einen meiner Freunde, der unter dem Namen Hieronimus Arbmänn schon Manches geschrieben und nebstbei der polnischen Sprache vollkommen mächtig ist.

Diese Übersetzung ist nun fertig und wurde von mir bereits dem k. k. Burgtheater in Wien zugesendet, da ich sie als gelungen nennen kann.

Mir erübrigt nur noch Euer Hochwohlgeboren noch nachträglich um die gütige Autorisierung dieses Schrittes zu ersuchen, da es wahrlich ein Verlust wäre uns Deutschen noch länger die Bekanntschaft solchem geistreichen Produkte zu vorenthalten.

Nebstdem bewogen mich dazu die Bewerbungen eines gewissen Werner um die Vornahme dieser Übersetzung, dem aber die polnische Sprache fremd und er auch ganz dem Unternehmen nicht gewachsen ist.

Zugleich wage ich es Euer Hochwohlgeboren um die gütige Einwilligung zur Übersetzung des Drames: *Piękność zgubą* für meinen Freund zu ersuchen und freue mich diesen Anlass erhalten zu haben einem Manne wie Euer Hochwohlgeboren hier zugleich den Ausdruck meiner besonderen Verehrung ausdrücken zu lassen.

Indem ich mir die Freiheit nehme Euer Hochwohlgeboren um bald möglichste Eröffnung Ihrer Meinung zu ersuchen, bitte ich den Ausdruck meiner Hochachtung zu genehmigen, mit welcher zu sein die Ehre hat

Euer Hochwohlgeboren

ergebener Diener

A. Freiherr von Päumann,

k. k. 1-ster Polizei-Oberkommissair.

Lemberg, am 7. Julius 1837.

List Päumanna potwierdza moje przypuszczenia, podane poprzednio przy objaśnienizach listu Korzeniowskiego. Tak, jak sądziłem, Päumann prosił poetę o pozwolenie przełożenia *Piątego aktu*. Tłumaczenia tego dramatu ma się podjąć według doniesienia Päumanna niejaki Hieronim

Arbman, który też istotnie w r. 1837. dokonał tłumaczenia tego na język niemiecki (*Mnemosyne* 1837, 300). Rola Päumanna jako tłumacza nie da się ściśle określić; z listu jego możnaby wnioskować, że miał jakiś udział w tłumaczeniu; Karol Estreicher zapewnia zresztą, że przełożył *Piąty akt*, znacznie jednak później, bo w r. 1847, o ile data podana przez niego nie jest mylna. Mimowoli rodzi się przypuszczenie, że Arbmann był pseudonimem Päumanna, który nie pewny, jak tłumaczenie jego wypadnie, wolał na razie zachować swą pracę w tajemnicy.

Wkońcu nadmieniam jeszcze, że w liście Päumanna nie ma wzmianki o zakazie wystawienia *Anieli i Klary* przez cenzurę w teatrze lwowskim, o czym Korzeniowski mówi w ostatnim ustępie swego listu.

Lwów.

Wiktor Hahn.
